

បទអន្តរាគមន៍
ស្តីពីអភិបាលកិច្ច និងគណនេយ្យភាព
ដោយឆ្ពោះទៅរកកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌
កិច្ចប្រជុំពន្យល់ការសម្របសម្រួលរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល
និងបេក្ខជនប្រឆាំងលើកទី១៥ ថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩

សូមគោរពឯកឧត្តម ភាគ ឈន់ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាអនុប្រធានក្រុមស្តង់ដារសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
សូមគោរពឯកឧត្តម លោកជំទាវអគ្គរាជរដ្ឋទូត និងអគ្គរដ្ឋទូត ប្រធានស្ថាប័នអន្តរជាតិ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ
សមាជិក សមាជិកា រាជរដ្ឋាភិបាល ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកស្រី អស់លោក ដែលមានវត្តមាននៅទីនេះ

១- សេចក្តីផ្តើម

សមិទ្ធផលវិស័យច្បាប់ និងយុត្តិធម៌ ដែលសម្រេចបានកន្លងមក គឺដោយសារមានការគាំទ្រផ្នែកនយោបាយ និងឆន្ទៈដ៏មោះមុតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ សមិទ្ធផលនេះក៏ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រសួងស្ថាប័ននានា ដោយមានកិច្ចសហការ និងការឧបត្ថម្ភពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើវិស័យច្បាប់ និងយុត្តិធម៌ទាំងអស់ដែលយើងសូមយកវេទិកាដ៏ថ្លៃថ្លានេះ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជាទីបំផុត ។

២- លទ្ធផលនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ

កម្មវិធីសកម្មភាព (ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៥) សម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ (ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣) ត្រូវបានអនុវត្តអនុលោមតាមទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនប្រាំពីរ ដែលបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងសន្ទុកថារបស់សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាបន្តការកែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី ២ ។

២.១- លទ្ធផលពាក់ព័ន្ធនឹងកំណែប្រែច្បាប់

ក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មក្របខ័ណ្ឌច្បាប់នៅក្នុងអាណត្តិទី ៣ នៃរដ្ឋសភា យើងបានអនុម័តច្បាប់ចំនួនប្រមាណ ១៤០ ជាពិសេសបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវក្រមជាមូលដ្ឋាន៨៦បី គឺ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាច្បាប់ដែលតុលាការត្រូវការជាទីបំផុត។ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយបានដាក់ជូនរដ្ឋសភាពិនិត្យ និងពិភាក្សាកាលពីថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា កន្លងទៅនេះ ។

ច្បាប់មួយចំនួនដែលយើងកំពុងតែខិតខំធ្វើដើម្បីឱ្យទទួលបានការអនុម័តនៅពេលដ៏ខ្លីខាងមុខនេះគឺ ច្បាប់អង្គការស្តីពីការរៀបចំតុលាការ ដែលក្រសួងយុត្តិធម៌បានផ្ញើមកទិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីរួចហើយ ។ ក្រសួងយុត្តិធម៌បានព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងបានពិភាក្សារួចរាល់ បានប្រជុំកែសម្រួលជាមួយក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ ហើយនិងបានបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះទៅទិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងប្រជុំលើកទី ១ រួចហើយ ។

សេចក្តីណែនាំក្នុងការតាក់តែងច្បាប់ ក៏ជាអត្ថបទគន្លឹះដែលក្រុមការងារពិសេសមួយនៅទិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីកំពុងតាក់តែងបញ្ចប់ និងអនុម័តឱ្យបានឆាប់រហ័សផងដែរ ដើម្បីឱ្យអង្គភាពនីតិកម្មដែលមានហើយ ឬត្រូវបង្កើតនៅក្នុងក្រសួងនីមួយៗ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនឹងការតាក់តែងច្បាប់អនុវត្តតាម ។

សម្រាប់ការផ្តល់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានអំពីច្បាប់ និងតុលាការ ឱ្យបានប្រសើរឡើង យើងបានផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានជាសារវីន្តរៀងរាល់សប្តាហ៍តាមរយៈរាជកិច្ច ដែលរៀបចំឡើងដោយអគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និងសេវាកម្មកុំព្យូទ័រនៃទិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។ អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ចបានធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយជាទៀងទាត់ក្នុងមួយសប្តាហ៍ចេញផ្សាយមួយលេខ និង CD ROM ត្រូវបានចេញផ្សាយមួយត្រីមាសម្តង ។ គណៈកម្មាធិការបណ្តិតសភាទទួល បន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ ដែលកំពុងមានដំណើរការយ៉ាងសកម្មបានចងក្រងសន្នានុក្រមពាក្យច្បាប់ជាភាសាខ្មែរអង់គ្លេស បារាំង ។ សន្នានុក្រមទី ១ ចំនួន ២១០០ច្បាប់ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅឆ្នាំ ២០០៨ ។

តុលាការកំពូលបានបោះពុម្ពផ្សាយសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនជាប្រចាំ ចំណែកឯកម្រងសាលក្រមរបស់តុលាការខេត្ត-ក្រុង ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយដោយក្រុមការងាររបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ សំរាប់ការងារនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមចំនួន ២ ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

២.២- លទ្ធផលពាក់ព័ន្ធនឹងកំណែប្រែតុលាការ

ពង្រឹងសេវាកម្មយុត្តិធម៌ គឺ ពង្រឹងសមត្ថភាព និងសីលធម៌របស់អ្នកដែលផ្តល់នូវសេវាកម្មនេះរួមមាននគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី ចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា សារការី និងអនុរក្សពន្ធនាគារ ។ល។ ក្រមសីលធម៌ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងមន្ត្រីក្រសួងមួយចំនួន (សុខាភិបាល អប់រំ អធិការកិច្ច មហាផ្ទៃ) ត្រូវបាន

អនុម័តរួចហើយ ក្រសួងយុត្តិធម៌កំពុងតាក់តែងក្រមសីលធម៌ក្រឡាបញ្ជី។ មានការបញ្ចូលនៅក្នុងក្រមនីតិវិធី រដ្ឋប្បវេណី និងព្រហ្មទណ្ឌនូវបញ្ញត្តិសំរាប់លទ្ធភាពទទួលបាននូវសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ និងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍។

ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីតុលាការនិងមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ យើងបានបង្កើតរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលមេធាវី រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈនគរបាល។ល។ បច្ចុប្បន្ននេះ រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈ តុលាការកំពុងធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលសិស្សចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី និងក្នុងអនាគតដំនើរនេះ មានធ្វើការបណ្តុះ បណ្តាលសិស្សអាជ្ញាសាលា និងសារការី។ មកដល់ថ្ងៃនេះ យើងបណ្តុះបណ្តាល (ការបណ្តុះបណ្តាលទាំងបន្ត/ទាំង ដំបូង) បានចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាចំនួន២៩៧ ក្រឡាបញ្ជីចំនួន៦១៨ និងមេធាវី ចំនួន៤០០ នាក់ហើយ ។

វិធានការបំបាត់អំពើពុករលួយនៅក្នុងតុលាការបាននិងកំពុងប្រតិបត្តិដោយក្រុមប្រឹក្សានីយនៃឧត្តមក្រុម ប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ដែលមានព្រះមហាក្សត្រជាព្រះប្រធាន។ ក្រុមប្រឹក្សានេះ បានដាក់វិន័យដល់ចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញាជាច្រើនរូបទៅតាមទម្ងន់នៃកំហុសរបស់ខ្លួន។ ការងាររដ្ឋបាលរបស់ក្រុមប្រឹក្សានៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គ ចៅក្រម ត្រូវបានពង្រឹងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ១៦០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ ថ្មីៗនេះ។ អង្គភាព ប្រឆាំងអំពើពុករលួយនៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីមានដំណើរការប្រក្រតី និងមានប្រសិទ្ធភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ក្រៅពី ការមានច្បាប់គ្រប់គ្រាន់សំរាប់យកទៅអនុវត្ត តុលាការត្រូវការបរិក្ខារ និងសម្ភារៈសមស្រប ព្រមទាំងនីតិវិធីមួយចំនួន សម្រាប់ឱ្យដំណើរការកាត់ក្តីមានប្រសិទ្ធភាព ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ។ ដោយរដ្ឋពុំអាចផ្តល់ជូននូវអ្វីៗ ទាំងនោះដល់តុលាការទាំងអស់បាន នៅពេលនេះយើងបានបង្កើតជាគម្រោងមួយហៅថា គម្រោងតុលាការគំរូ ដែល សព្វថ្ងៃនេះ យើងជ្រើសរើសយកតុលាការបួន ដើម្បីអនុវត្តគម្រោងនេះរួមមាន សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ក្រុងភ្នំពេញ ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ បច្ចុប្បន្ននេះ តុលាការទាំងបួនបានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការ ការងាររបស់ខ្លួន ដើម្បីក្លាយខ្លួនជាតុលាការគំរូបន្តិចម្តងៗ ចាប់ពីពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩ នេះទៅ។ អង្គជំនុំជម្រះ វិសាមញ្ញដើម្បីកាត់ទោសមេដឹកនាំកំពូលខ្មែរក្រហមជាគំរូសំរាប់តុលាការកម្ពុជាយើងដែរ។ កន្លងមក រដ្ឋបានតម្លើង ថវិកាជូនក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ជាមួយនឹងកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ទៅតាមលទ្ធភាព ផងដែរ។ គម្រោងរៀបចំការបង្កើតតុលាការពិសេស ដូចជាតុលាការសំរាប់ដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម រដ្ឋបាល ការងារ និងអនីតិជន ជាអាទិ៍ កំពុងតែដំណើរការទៅមុខ។

ដើម្បីសម្រាលដល់កិច្ចការតុលាការ និងបង្កើតយន្តការផ្តល់យុត្តិធម៌ឱ្យទៅជិតប្រជាពលរដ្ឋ យើងបានបង្កើត និងសាកល្បងបង្កើតយន្តការមួយចំនួនសំរាប់ដោះស្រាយវិវាទផ្សេងៗ ដែលកើតមាននៅក្នុងសហគមន៍ មានជាអាទិ៍ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលដោះស្រាយវិវាទការងារ គណៈកម្មការសុរិយោដីសំរាប់ដោះស្រាយវិវាទដីធ្លីនៅថ្នាក់ស្រុក ខេត្ត និងជាតិ អាជ្ញាធរជាតិដោះស្រាយវិវាទដីធ្លី ហើយយើងកំពុងសាកល្បងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសេវាយុត្តិធម៌នៅ ថ្នាក់ស្រុកចំនួន ២០ និងគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយវិវាទនៅថ្នាក់ឃុំចំនួន ៧៧ ។ គម្រោងមួយកំពុងដំណើរការដើម្បី

រកវិធីសាស្ត្របង្ការការកើតមានឧក្រិដ្ឋកម្ម និងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនៅសហគមន៍មូលដ្ឋាន រួមទាំងសហគមន៍ជនជាតិភាគតិចផងដែរ ។

ការដាក់វិន័យដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដោយក្រុមប្រឹក្សាវិន័យនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាវិធានការមួយសំខាន់សម្រាប់កាត់បន្ថយអំពើពុករលួយនៅក្នុងតុលាការ ។

ដោយសហការជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ បានរៀបចំសៀវភៅមគ្គុទេសក៍សំរាប់អភិវឌ្ឍន៍របៀបធ្វើផែនការ ថវិកាកម្ម សវនកម្ម ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងការធ្វើរបាយការណ៍ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យ ។ គម្រោងស្តីពីការបង្កើតសូចនាករតាមដាន និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃការអនុវត្តគម្រោងដែលមានកំណត់ក្នុងកម្មវិធីសកម្មភាពទាំងអស់ ។ គម្រោងនេះនឹងចាប់ផ្តើមតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ ការអនុវត្តគម្រោងតុលាការគំរូមុនគេបង្អស់នៅឆ្នាំ ២០១០ ។

៣- សន្និដ្ឋាន

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី ជាតិគោរព

មកដល់ពេលនេះ ប្រមាណជាង ៦០% នៃសកម្មភាពជាអាទិភាពទាំង ៩៧ ត្រូវបាននិងកំពុងអនុវត្តរួចទៅហើយ ក៏ប៉ុន្តែមិនខុសពីការងារផ្សេងៗទៀតទេ លទ្ធផលដែលទទួលបានមកតែងតែមានការខ្វះខាតខ្លះៗ បើយើងប្រៀបធៀបទៅនឹងលទ្ធផលរំពឹងទុកនោះ ដូច្នេះហើយ បានជាក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ គ្រោងនឹងរៀបចំសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិមួយ ដើម្បីប្រមូលប្រមូលមតិ និងអនុសាសន៍ពីក្រសួងស្ថាប័ននិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពាក់ព័ន្ធដើម្បីយកមករៀបចំធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព នៃកម្មវិធីសកម្មភាពរបស់កំណែទម្រង់នេះ នៅខែវិច្ឆិកា ខាងមុខ ។

គោលបំណងរបស់យើងគឺសំដៅឈានទៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅដែលបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃ និងប៊ុនប្រសប់របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី អគ្គមគ្គុទេសក៍ដ៏ឆ្លើយតបនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

សូមអរគុណ !